

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/1/2020
Identifikačné číslo spisu: 5498899894
Dátum vydania rozhodnutia: 16.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5498899894.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky spore žalobcu H. Q., bývajúceho v N. L., T. XX, zastúpeného JUDr. Repáň a partneri, s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom v Martine, M. R. Štefánika 25, IČO: 50 711 776, proti žalovanej Y. Q., bývajúcej v N. L., G. XXXX/XX, zastúpenej Mgr. Romanom Kobellom, advokátom so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1730, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 9 C 1161/1998, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 23. mája 2019 sp. zn. 9 Co 26/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dolný Kubín (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 12. októbra 2018 č. k. 9 C 1161/1998 - 1260 I. prikázal z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva sporových strán do výlučného vlastníctva žalobcu rozostavaný dom bez súpisného čísla, postavený na pozemkoch C-KN parc. č. XXX/XXX a C-KN parc. č. XXX/XXX, zapísaný na LV č. XXXX, k.ú. G., obec N. L., okres N. L., pozemky C-KN parc. č. XXX/XX, zastavané plochy a nádvorcia, o výmere 256 m² a C-KN parc. č. XXX/XXX, zastavané plochy a nádvorcia, o výmere 144 m², zapísané na LV č. XXXX, k.ú. G., obec N. L., okres N. L., pozemok C-KN parc. č. XXX/XX, zastavané plochy a nádvorcia, o výmere 427 m², zapísaný na LV č. XXXX, k.ú. G., obec N. L., okres N. L.; II. uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej titulom vyporiadania ich bezpodielového spoluvlastníctva sumu 48 680,61 eur do 90 dní od právoplatnosti rozsudku; III. žalovanej proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %; IV. žalobcovi uložil povinnosť nahradiť Slovenskej republike trovy v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 143, § 149 ods. 1, 3, 4, § 150 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) uviedol, že predmetom vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) boli výlučne nehnuteľné veci, pričom sporové strany nadobudli na základe kúpnej zmluvy uzavretej 23. júla 1983 rozostavanú novostavbu rodinného domu bez popisného a evidenčného čísla, nachádzajúcu sa na pozemku KN parc. č. XXX/XX, zastavaná plocha, o výmere 400 m², k.ú. G., s

tým, že prevodom stavby prešlo zo zákona na strany sporu aj právo spoločného osobného užívania tohto pozemku, ktoré sa po novele Občianskeho zákonníka vykonanej zákonom č. 509/1991 Zb. s účinnosťou od 1. januára 1992 pretransformovalo na BSM tohto pozemku. Rovnako to bolo aj v prípade pozemku KN parc. č. XXX/XX, zastavaná plocha, o výmere 427 m², ktorý taktiež patrí do BSM strán sporu a ktorý bol na základe Dohody o osobnom užívaní stavebného pozemku uzavretej 14. februára 1990 medzi vtedajším MsNV v Dolnom Kubíne ako správcom stavebného pozemku a účastníkmi konania v osobnom užívaní účastníkov. Nehnuteľnosti patriace do BSM boli ohodnocované s ohľadom na ich stav (osobitne tvrdený žalobcom a osobitne žalovanou), v akom sa nachádzali ku dňu zániku BSM dňa 27. novembra 1995, a preto súd prvej inštancie považoval za bezpredmetné, v akom stave sa nehnuteľnosti nachádzajú v súčasnosti. Zároveň súd prvej inštancie považoval za nadbytočné ďalšie dokazovanie navrhované žalobcom - vypracovanie ďalšieho znaleckého posudku a výsluchu znalca, nakoľko vo veci bolo ohľadne stanovenia všeobecnej hodnoty nehnuteľností vykonané rozsiahle znalecké dokazovanie - vyhotovením znaleckých posudkov, ako aj výsluchmi znalcov - pričom všeobecnú hodnotu týchto nehnuteľností stanovenú znaleckým posudkom znaleckého ústavu vrátane jeho doplnenia považoval za správnu. Súd prvej inštancie preto na základe rozsiahleho znaleckého dokazovania ohľadom stanovenia všeobecnej hodnoty predmetných nehnuteľností (rodinný dom spolu s pozemkom KN parc. č. XXX/XX a pozemok KN parc. č. XXX/XX) patriacich do BSM ustálil ich hodnotu vo výške 104 000,- eur a konečnú hodnotu týchto nehnuteľností stanovil odhadom ako priemer dvoch zistených hodnôt, a to vo výške 100 000,- eur (na základe zohľadnenia stavu tvrdeného žalobcom) a vo výške 108 000,- eur (so zohľadnením stavu tvrdeného žalovanou). Súd prvej inštancie pri vyporiadaní BSM vychádzal zo zásady, že podiely oboch účastníkov sú rovnaké s tým, že zohľadnil pritom aj skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti nepretržite užíval výlučne žalobca a preto žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej polovicu zo zistenej hodnoty nehnuteľností, t.j. 52 000,- eur, od ktorej ešte odpočítal polovicu zo žalobcom splateného spoločného záväzku manželov vo výške 200 000,- Sk (t.j. 3 319,39 eur), t.j. 48 680,61 eur (52 000,- eur mínus 3 319,39 eur). Pokiaľ sa žalobca v konaní domáhal nahradenia toho, čo zo svojho výlučného majetku vynaložil na spoločný majetok manželov, súd prvej inštancie túto námietku žalobcu nezohľadnil, nakoľko žalobcom uvádzané investície ako vnosy do spoločného majetku manželov neboli až do 14. septembra 2018 uplatnené (kedy boli konkretizované až v záverečnej reči) a preto nárok na ich vyporiadanie v prekluzívnej 3-ročnej lehote od zániku BSM účastníkov zanikol. Záverom konštatoval, že z dôvodu viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v uznesení Krajského súdu v Žiline z 14. marca 2006 sp. zn. 23 Co 477/2005 osobitne nerozhodoval vo výroku napadnutého rozhodnutia o návrhoch žalobcu ohľadom určenia, že nehnuteľnosti - rodinný dom spolu s pozemkom KN parc. č. XXX/XX nepatria do BSM účastníkov a určenia, že výlučným vlastníkom týchto nehnuteľností je žalobca. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 259 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 20. augusta 2019 sp. zn. 14 Co 83/2019 rozsudok súdu prvej inštancie I. vo výroku o náhrade trov konania medzi stranami sporu (III.) podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvostupňového konania; II. vo výroku o náhrade trov štátu (IV.) zmenil tak, že uložil žalobcovi a žalovanej nahradiť Slovenskej republike trovy každému v rozsahu 50 %; III. v ostatných častiach podľa § 387 ods. 1,2 C.s.p. potvrdil; IV. priznal žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd ohľadne skutkových zistení, vyhodnotenia rozhodujúcich skutočností a právneho posúdenia vecí v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia s tým, že súd prvej inštancie sa vyporiadal so všetkými námietkami sporových strán týkajúcimi sa investícií, záväzkov i hodnoty nehnuteľností. Ako odvolací súd ďalej uviedol, k pochybeniu zo strany súdu prvej inštancie došlo pri rozhodovaní o náhrade trov konania, keď vychádzal iba z postoja žalovanej v priebehu konania, a preto odvolací súd v tomto smere prihliadol na vyjadrenia sporových strán bezprostredne po podaní žaloby, kedy ani zo strany žalovanej nemožno konštatovať, že by požadovala konkrétnu sumu na vyporiadanie BSM a už vôbec nie takú, ktorá bola napokon priznaná, a preto nemožno hovoriť, že by mala v konaní úspech v rozsahu 100 %, tak ako to dôvodil súd prvej inštancie a preto odvolací súd v tejto časti rozhodnutie zmenil a podľa § 255 ods. 2 C.s.p. nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov prvostupňového konania.

Obdobne postupoval odvolací súd i pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov štátu, keď bolo v záujme obidvoch účastníkov ustálenie hodnoty nehnuteľností, a preto ich zaviazal v rovnakom rozsahu nahradiť trovy, ktoré vznikli v súvislosti so znaleckým dokazovaním. O trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.) a zároveň napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa súdy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.). Poukázal na to, že napriek jeho návrhu nebolo nariadené nové znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctvo a statika stavieb na zistenie objektívnej všeobecnej hodnoty predmetných nehnuteľností, v ktorom by bola zohľadnená skutočnosť statickej poruchy stavby majúca rozhodujúci vplyv na cenu nehnuteľnosti, a to za účelom spravodlivého stanovenia podielu žalovanej vyplývajúceho z BSM. Podľa dovolateľa, odvolací súd nijako nevyvetlil, prečo sa stotožnil so závermi posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilina a mal za to, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nepreskúmateľné. Zároveň podľa názoru dovolateľa rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko nebola jednoznačne ustálená hodnota nehnuteľnosti, ktorá bola vysporiadaná v konaní, a to v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorou je dané, že vnosy toho-ktorého manžela výlučne jemu patriace sa vysporiadajú v jeho prospech. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal aj na rozpor rozhodnutia odvolacieho súdu s § 150 Občianskeho zákonníka. V ďalšom dovolateľ podrobne rozobral skutkový stav veci a vyslovil polemiku o skutkových a právnych záveroch súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Dovolateľ zároveň podal návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu považovala rozhodnutia súdov nižších inštancií za správne, spravodlivé, zákonné a navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 C.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

8. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa

potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Žalobca vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namieta nevykonanie navrhovaných dôkazov a nesprávne zistený skutkový stav odvolacím súdom, ako aj odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

17. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry

ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

18. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že sa zaoberal predmetnom vyporiadaní BSM, t. j. investíciami, záväzkami i hodnotami vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam, pričom v tejto súvislosti vykonal rozsiahle dokazovanie, či už výsluchom sporových strán, listinnými dôkazmi založenými v spise, alebo rozsiahlym znaleckým dokazovaním, prípadne výsluchom znalcov. V neposlednom rade súdy zdôraznili, že pri ohodnocovaní predmetných nehnuteľností patriacich do BSM bol rozhodujúci stav, v akom sa nachádzali ku dňu zániku BSM (27. novembra 1995), a nie stav, v akom sa nehnuteľnosti nachádzajú v súčasnosti. Zároveň odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal a uviedol, z akých dôvodov nevykonal návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania. Je potrebné dodať, že odvolací súd sa riadne vysporiadal aj ohľadne zmeňujúceho výroku v časti trov konania pred súdom prvej inštancie, keď zohľadnil kritérium úspechu v spore konštatujúc, že ani jedna zo sporových strán vo výsledku konania nedosiahla jednoznačný úspech, resp. že zistenie hodnoty predmetu vyporiadania bolo v záujme oboch sporových strán. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru odvolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 C.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade

zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

20. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

21. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

22. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

23. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zafinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

24. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

25. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

26. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd

(§ 442 C.s.p.); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p. je irelevantná.

27. Z obsahu dovolania žalobcu odôvodneného § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. je zrejmé, že žalobca zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) uviedol všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jeho názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom, avšak nekonkretizoval právnú otázku, na riešenie, ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie a neoznačil žiadne konkrétne rozhodnutie, stanovisko, judikát najvyššieho súdu (ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu) od záverov, ktorého sa odvolací súd odklonil. Uviedol len, že rozhodnutie odvolacieho súdu „vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko nebola jednoznačne ustálená hodnota nehnuteľnosti, ktorá bola vysporiadaná v konaní, a to v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorou je dané, že vnosi toho-ktorého manžela výlučne jemu patriace sa vysporiadajú v jeho prospech“ a zároveň poukázal aj na rozpor rozhodnutia odvolacieho súdu s § 150 Občianskeho zákonníka. V čom konkrétne sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolateľ neuviedol. Žalobca týmto argumentom vyjadril len svoj nesúhlas s právnym posúdením a postupom odvolacieho súdu. Vyššie uvedená dovolacia argumentácia žalobcu o nesprávnosti skutkových záverov odvolacieho súdu je preto neopodstatnená a nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

28. Dôvodom pre odmietnutie dovolania je skutočnosť, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Dovolateľ zastúpený advokátom totiž označil za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 C.s.p. neboli splnené, keď žalobca v dovolaní neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalobcom vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 C.s.p. Absenciu takej náležitosti považuje C.s.p. za dôvod pre odmietnutie dovolania.

29. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p. odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., odmietol podľa § 447 písm. f/ C.s.p. ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C.s.p.

30. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.